

Z odborné literatury

Teplan V, Horáčková M, Bébřová E, Janda J et al. Infekce ledvin a močových cest v dospělém a dětském věku. Praha: Grada 2004. 252 stran. ISBN 80-247-0566-4.

Publikace Infekce ledvin a močových cest v dospělém a dětském věku autorského kolektivu pod vedením profesora Teplana vydaná nakladatelstvím Grada nabízí ucelený přehled problematiky infekcí močového traktu, a to jak diagnostiky, tak terapeuticky. Kniha reflektuje nové poznatky a náhledy na indikace a způsoby léčby uroinfekcí, vymezuje pojmy komplikovaná a nekomplikovaná infekce močového traktu, upřesňuje definici signifikantní bakteriurie diferencovaně u mužů, žen/gravidních a u dětí, shrnuje příčiny rekurentních uroinfekcí (imunologické, metabolické, organické) a podává návod, v kterých případech pacienty léčit a jak postupovat v terapii – v přehledných schématech je uveden doporučený výběr antibiotika/chemoterapeutika, jeho dávka a optimální délka léčby. Publikace tak pomáhá řešit často svízelný problém řady lékařů, kdy léčit a kdy neléčit nález bakterií v moči, chybí-li symptomatologie močové infekce, a to i s ohledem na riziko vývoje rezistencí na antibiotika. Zmíněny jsou i možnosti imunoterapie, pomocná preventivní opatření a prolongovaná léčba u pacientů s rekurentními infekty. Pro úplnost je uvedena internetová adresa, na níž lze vyhledat návod k léčbě infekcí močového traktu na základě současných vědeckých poznatků. Významnými pro praxi jsou doporučené zásady správného odběru a zpracování vzorku

moči odesílaného k bakteriologickému vyšetření tak, aby nedošlo ke kontaminaci a zkreslení výsledků. Autoři pamatují i na běžně nekultivovatelná infekční agens a připomínají gynekologicko-urologický aspekt zánětů močových cest.

Kniha je doplněna odbornými pohledy na infekce močového traktu u dětí (Janda), u rizikových nemocných (Horáčková), poukazuje na zvláštnosti a úskalí močových infekcí a jejich terapie u pacientů s chronickou renální insuficiencí a po transplantaci ledviny (Teplan, Leyerová), zajímavé a přínosné je hledisko urologa (Bartoníčková), které klade důraz na negativní kultivační nález v moči před urologickými endoskopickými vyšetřeními a zákroky, u pacientů s bakteriurií je pak před těmito zákroky nutná prevence antibiotiky.

Obohacením je kapitola tradičně bravurního profesora Schücka shrnující možnosti posuzování funkce ledvin. Přehledně uvádí metody hodnocení renální funkce, orientačně dle sérového kreatininu, kdy jeho normální hladina není zárukou normální glomerulární filtrace, proto je tradičně užívané vyšetření kreatininové clearance stanovené z odpadu kreatininu do moči za 24 hod. Vyšetření ze sérového kreatininu ale vyžaduje přesný sběr moči a dobrou spolupráci pacienta, proto prof. Schück připomíná výpočet clearance kreatininu ze sérového kreatininu, tělesné hmotnosti a věku pacienta dle

Cocrofta-Gaulta, a upozorňuje na možnost vyšetření glomerulární filtrace pomocí stanovení sérové koncentrace cystatinu C, metodou velmi citlivou zejména v počátečních fázích glomerulární dysfunkce.

Zajímavou a důležitou je kapitola zabývající se problematikou lékové nefrotoxicity (Teplan), v praxi potřebné jsou tabulky dávkování jednotlivých antibiotik při snížené funkci ledvin a léčba antibiotiky u těhotných žen a žen po porodu (Teplan). Pro praxi významná jsou i dietní doporučení u infekcí močového traktu, u pacientů s močovými kameny, nefrotickým syndromem a s poruchami funkce ledvin. Součástí jsou i tabulky obsahu bílkovin, fosforu a draslíku v jednotlivých potravinách, což jsou zásadní údaje pro pacienty s chronickou nedostatečností a selháním ledvin.

S pacienty trpícími močovými infekty se setkávají ve svých ordinacích nejen praktičtí lékaři – komplikovanější případy řeší ve spolupráci s urology, nefrology, gynekology, internisty i diabetology. Právě pro knihovny lékařů první linie a těchto specialistů je publikace bezesporu přínosem.

MUDr. Marta Nedbálková

II. interní klinika LF MU

a FN u sv. Anny, Brno

e-mail: marta.nedbalkova@fnusa.cz

Doručeno do redakce: 15. 1. 2005